

Identitet - Vem är du?

Andra delen i en predikoserie om identitet.

Ola Wingbrant

2015-11-22

Inledning

Välkomna! Vi har nått till den andra delen i vår predikoserie på temat identitet. Förra gången pratade vi om "Vad är du?", och lyckades blanda in både en Kalle och Hobbe strip och Bibeln för att hitta svaret. Jag lovade också att återkomma med en predikan kring frågan "Vem är du?". Vilket förstås är dagens fråga.

Jag som står här heter Ola Wingbrant och har förmånen att predika här vid olika tillfällen.

Trasiga identitetsmarkörer, valet är mitt.

Vem är du? Jag har fått frågan lite nu och då, i olika sammanhang, inte sällan på anställningsintervjuer. Jag vet inte hur du känner, men det är en av de frågorna som jag tycker absolut minst om. Avsky är ett starkt ord, men det är snudd på vad jag känner. Varför?

Därför att jag aldrig riktigt vet hur jag ska svara. Det är klart att jag kan svara med mitt namn. Men jag är ju inte vad jag heter. Du är inte vad du heter. Frågan är mycket djupare än så. Det handlar om vad som utgör kärnan. Vad bygger du dig och ditt liv på eller omkring?

När jag har funderat kring det här har jag kommit fram till att frågan framträder tydligare och blir vassare om man formulerar den i lite mer drastiska, till och med destruktiva termer.

Vad skulle utplåna eller ödelägga dig om du förlorade det?

Vad skulle i grunden förändra dig som människa?

- Är det föräldraskap eller familjerelationer? Jag är pappa eller mamma.

- Är det karriären? Jag är lärare, ingenjör, chef.
- Är det en sjukdom eller en sjukdomsbild? Jag är utbränd.

Vem är jag? Vem är du? Jag är inte säker på att det går att uttrycka det kort och enkelt i ord. Vi måste mötas, spendera tid tillsammans, och se varandra i olika situationer för att få en känsla för vem den andra är.

Varandet blir en relation.

Vi är eller är inte i förhållande till något/någon annan. Vi så att säga definierar oss själva i relation till något/någon annan.

Vad låter du definiera dig?

Det är en fråga, för du kan faktiskt välja. Och inte nog med det, det finns mängder av aktörer som knackar på och som mer än gärna är med och bestämmer. Om man vill kan man roa sig med att gruppera och klassificera dem:

Du är vad du äger.

Kläder Jag köpte nya kläder för ett tag sedan. I en utav tröjorna hängde en lapp med texten:

"Your style is your identity. Adrian Hammond is the label for those who dare to be more".

Så, genom att ta på mig tröjan skulle jag bli någon som vågade vara mer? Mer vad? Jag kan inte säga att det haft någon större inverkan på mitt liv.

Gadgets Är det någon som har sett reklamsnuttarna för Mac. "I'm a Mac", "And I'm a PC"

Spela reklamsnutt

Jag kan ju hålla med om att de är ganska roande, men ändå. Poängen är att du är trött, tråkig stel osv. om du äger en PC med Windows. Du är pigg, glad, hipp osv. om du äger en Mac.

Det gemensamma är att du *är* något om du köper eller äger en viss pryl.

Du är vad du gör. I den här gruppen hittar vi saker som karriär, semester, träning, sex, fritidsintressen. Jag *är* den som... Vi försöker basera vårt varande på vårt görande. "Jag gör, därför *är* jag."

Du är vad andra säger om dig. Det här är vad man populärt skulle kunna kalla Facebookeffekten. Vi jagar "likes". Vi gör och rapporterar saker för att andra ska se, tycka och säga något om oss, helst skicka det vidare till andra.

Det här är förstas bara ett axplock, och du kan säkert komma på en mängd andra identitetsmarkörer eller källor att försöka bygga en identitet kring eller på. Oftast är det nog så att det inte är en källa som vi låter definiera oss utan flera i kombination.

Ett Guds barn

Vad erbjuder Gud?

Så, på den här öppna marknaden eller smörgåsbordet av identitetsmarkörer och alternativ, vem "erbjuder" Gud mig och dig att vara?

Det är en intressant fråga. Och, för att försöka svara tänkte jag börja med att ge en kort introduktion till den litterära strukturen i Johannesevangeliet. Det visar sig nämligen att inledningen, det som brukar kallas för Johannesprologen, är mer eller mindre en innehållsförteckning till resten av boken. Man kan säga att den är indelad efter tre teman.

- Vers 1:1-4 summerar kap. 1:19-6:71 (uppenbarelse)
- Vers 1:5-11 summerar kap. 7-12 (förkastelse)
- Vers 1:12-18 summerar kap. 13-21 (mottagande)

Jag visar det här därför att vi kommer läsa avsnitt ur både mottagandedelen och uppenbarelsedelen. Vår startpunkt är nämligen ett för oss intressant avsnitt i Joh 1:12-13. Det står

12Men åt dem som tog emot honom [Jesus] gav han rätten att bli Guds barn, åt alla som tror på hans namn, 13som har blivit födda inte av blod, inte av kroppens vilja, inte av någon mans vilja, utan av Gud.

Genom att "ta emot" Jesus blir vi Guds barn. Genom att "tro på hans namn" blir vi födda av Gud. Jag skulle vilja säga att det är det här som utgör Guds och Bibelns identitetserbjudande.

Genom Jesus erbjuder Gud oss att bli hans barn.

Ska vi stanna upp och överväga det här lite. Förra gången så såg vi hur Gud är skaparen av hela universum. Här läser vi att du får, om du vill, bli ett barn till honom. Ett barn till universums skapare.

Vem är du? Jag är ett av Guds barn.

Vad kan det här möjligen innebära?

Jesus som uppenbarare av relationen Gud och hans barn.

Det finns flera exempel på hur Jesus leder sina lärjungar in i den här relationen. Vid ett tillfälle så ber de Jesus att lära dem att be. Det står (Luk 11:2)

2Då sade han till dem: ”När ni ber skall ni säga: Fader, låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma...

Jesus börjar med "Fader". Det är viktigt att förstå innebörden av "fader" här. Det är kanske lätt hänt att titta åt Gamla Testamentet där det mestadels används i kollektiv mening om Gud som folkets fader, eller som någon sorts beskrivande metafor av Guds relation till folket. I Gamla Testamentet används aldrig "Fader" som ett egennamn på Gud. Det närmaste man kommer är en vers i Psaltaren (68:6) där Gud bär titeln "de faderlösas fader".

Men läser vi evangelierna ser vi att Jesus har en fundamentalt annorlunda relation med Gud. För honom är Gud en fader som i en fader-son relation. Det är också den typen av relation som Jesus bjuder in sina lärjungar till. Faktum är att Jesus blir ännu intimare och kallar Gud för "Abba", vilket är "pappa" på arameiska. Gud som pappa är något helt nytt, och det är något unikt kristet.

Vi kan få en djupare inblick i den här unika relationen, vad det innebär att ta emot Jesus, och att vara Guds barn, genom att fortsätta läsa i Johannesevangeliet. Som vi såg så summerar vers 1:12-18 mottagandetemat i kapitlen 12-21. Kulmen av temat kan sägas nås i kapitel 17 där Jesus först ber för sina lärjungar men sedan fortsätter med följande: (Joh 17:20-23)

20Men inte bara för dem [lärjungarna] ber jag utan också för alla som genom deras ord tror på mig. 21Jag ber att de alla skall bli ett och att liksom du, fader, är i mig och jag i dig, också de skall vara i oss. Då skall världen tro på att du har sänt mig. 22Den härlighet som du har gett mig har jag gett dem för att de skall bli ett och för att liksom vi är ett, 23jag i dem och du i mig, de skall fullkomnas och bli ett. Då skall världen förstå att du har sänt mig och älskat dem så som du har älskat mig.

Jag har full förståelse för om det känns som att det här stycket inte gör saken så mycket klarare. Men det här är en av de mest intima beskrivningarna av den relation Jesus hade med Gud när han gick här på jorden. Läser vi evangelierna står det klart att den här relationen är central för vad han lär, vad han gör, och för hans identitet.

I början i vers 20 läser vi "som genom deras ord tror på mig". Det är vi, du och jag som är här idag. Jesus vill att vi ska ha samma relation med Fadern som han själv har. Dörren står öppen.

De centrala begreppen här, och som jag själv har brottats med en del, är "att vara i" och "att vara ett". En fråga man kan ställa sig är om processen att bli ett Guds barn, att bli ett, kommer att utplåna mig som person? Svaret är nej! Då skulle det ju inte finnas någon att ha en relation med längre. Dessutom, när Jesus vandrade på jorden var han ju en människa, en person, "trots" sin relation med Fadern. Vidare säger ju Jesus i vers 22 "vi är ett".

Det är snarare så att när du eller jag blir ett av Guds barn, blir en del av ditt eller mitt "jag" ett "vi". Det finns fortfarande ett jag men också ett vi bestående av jag och Gud, och vi är ett. Jag tror att den närmaste mänskliga relation som liknar det här är ett äktenskap. Men den här relationen är ännu mer intim. Och på samma sätt som man påverkas i ett äktenskap, kommer den här typen av relation att påverka och förändra andra delar av dig eller mig.

Hur går det till? Född på nytt genom Helig Ande.

Nu sitter säkert en del och funderar på hur det här är möjligt. Hur går det till? Händelsevis är vi inte de första att ställa den frågan. Tittar vi i den del av Johannevangeliet som handlar om uppenbarelse kan vi läsa om Jesus och Nikodemos. (Joh 3:1-7)

1Bland fariseerna fanns en man som hette Nikodemos och var medlem av judarnas råd. 2Han kom till Jesus en natt och sade: "Rabbi, vi vet att det är från Gud du har kommit som lärare. Ingen kan göra sådana tecken som du utan att Gud är med honom." 3Jesus svarade: "Sannerligen, jag säger dig: den som inte blir född på nytt kan inte se Guds rike." 4Nikodemos svarade: "Hur kan någon födas när han är gammal? Han kan väl inte komma in i moderlivet och födas en gång till?" 5Jesus svarade: "Sannerligen, jag säger dig: den som inte blir född av vatten och ande kan inte komma in i Guds rike. 6Det som har fötts av kött är kött, och det som har fötts av ande är ande. 7Var inte förvånad över att jag sade att ni måste födas på nytt.

På vilket sätt svarar den här texten på frågan? Jo, för att se och vara en del av Guds rike behöver man en ha relation med Gud. Så för att kunna ha en relation med Gud måste man bli född av vatten och ande. Att bli född av vatten innebär att döpa sig, det är ett tecken på att jag vill sluta med sådant som skiljer mig från Gud. Det är en viljehandling som utförs av människan. Att bli född av ande innebär att den Helige Anden tar sin boning i mig som människa. Det är Guds gåva som öppnar för relationen med Gud. Det är något jag ber om och låter Gud göra med mig. Det är genom den Helige Anden som den intima relationen med Gud kan bli verklighet.

Grunden för lydnad, tjänande och auktoritet. Be i Jesus namn.

Det finns ytterligare en aspekt barnskapet, och som rör begreppen fader och son. Paulus, en flitig brevskrivare i den tidiga kyrkan, använder uttrycket "fått söners rätt" i flera brev. I brevet till församlingen i Rom skriver han (Rom 8:14-17;23)

15Ni har inte fått en ande som gör er till slavar så att ni måste leva i fruktan igen; ni har fått en ande som *ger söners rätt* så att vi kan ropa: "Abba! Fader!" 16Anden själv vittnar tillsammans med vår ande om att vi är Guds barn. 17Men är vi barn, då är vi också arvingar, Guds arvingar och Kristi medarvingar, om vi delar hans lidande för att också få dela hans härlighet.

Det här handlar inte om kön. Det handlar om social status, vilka rättigheter och skyldigheter som du och jag har som Guds barn. Paulus skriver i ett grekiskt-romerskt sammanhang, och där gällde olika arvsrätter bland annat med avseende på kön. Söner hade det bättre förspänt. Skulle man översätta det Paulus skriver ordagrant blir det något i stil med "adopterad som son". Det vill säga, vi blir genom den Helige Anden adopterade som Guds barn med en sons rättigheter och skyldigheter, oavsett kön.

Det här får en del konsekvenser. Det faktum att vi är Guds barn, och därmed Jesus medarvingar, ger oss auktoritet. Ett annat sätt att se på det är att koppla ihop det med att "be i Jesus namn". Många av de löften kring bön som finns i NT är kopplade till att "be i Jesus namn". (Joh 14:12-14, 15:16, 16:24)

Namnet tänktes i Hebreisk kultur vara en avspegling eller uttryck för någons sanna natur eller karaktär. Att be eller komma i någons namn betyder att be eller komma i samma natur och karaktär. Att be i Jesus namn innebär att vi ber i samma natur och med samma karaktär som Jesus, vi är hans bröder, genom den Helige Anden.

Jesus säger på ett ställe att om vi tror på honom ska vi utföra gärningar som han (Joh 14:12).

Det är alltså genom att dela Jesus natur och karaktär som Guds barn, som vi får auktoritet. Det är i egenskap av Guds barn som vi kan förvänta oss att utföra sådana handlingar, till exempel helanden, som Jesus gjorde.

Identitet i Jesus

Så, vem är du?

Jag tror att det är det här som Gud erbjuder i form av identitetsgrund. När Paulus i sina brev pratar om att "vara i Kristus", är det den här intima relationen han pratar om. Vi skulle kanske kalla det för att ha vår identitet i Kristus.

Om någon frågar "Vad skulle utplåna eller ödelägga dig som person?", och om mitt svar är "Att förlora min tro på Jesus, min relation med Gud, och hoppet om hans rike och allt som kommer med det". Då har jag min identitet i Jesus. Det är vad det innebär att ha sin identitet i Jesus. Det innebär nämligen att jag grundar mitt liv, mina handlingar och mina beslut på min relation med Gud och min tro. Det är då jag verkligen är ett av Guds barn. Det är då jag kan be och agera i Jesus namn och med hans auktoritet.